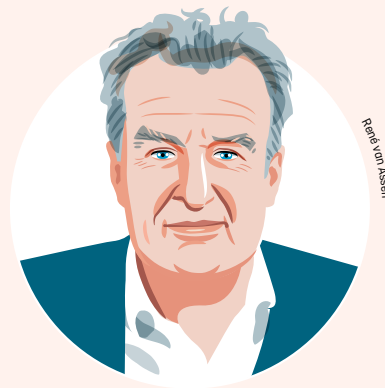

Onze elektrische auto verpest natuur in armste landen

Veertien steden hebben dit jaar een 'emissievrije zone' ingesteld. Wethouders, niet zelden uit linkse of groene hoek, lieten zich trots fotograferen bij borden waarop staat dat sommige busjes, vrachtwagens en personenauto's hun stad niet meer in mogen.

'Emissievrij' betekent in dit geval dat auto's die worden voortgestuwd middels de verbranding van benzine of diesel plaats moeten maken voor auto's die op elektriciteit lopen. Die hebben een groen aura. Mede daarom zijn geheel of gedeeltelijk elektrische auto's de afgelopen jaren bevoordeeld met subsidies en privileges. Als gevolg daarvan bereikte Nederland eind november de mijlpaal van 10 procent stekerauto's.

Was die stimulans terecht? Hoe duurzaam en milieuvriendelijk is de elektrische auto?

Zoals u weet, ben ik de vleesgeworden nuance. En dus begin ik met de vele voordelen van elektrische auto's, zoals minder onderdelen, minder onderhoud en sportief optrekken bij het stoplicht. Ook zit er onder een (volledig) elektrische auto geen uitlaat. Maar die staat wel ergens anders, namelijk bij de fabrieken waar stroom wordt opgewekt. Uit hun schoorsteen komt fijnstof en stikstof plus CO₂, dat geen echte luchtvervuiling is (planten groeien er beter door) maar omdat het medeoorzaak is van klimaatverandering wel zo wordt gezien.

Hoe groen een elektrische auto is, hangt af van hoe en waar de stroom wordt opgewekt. Voor Duitse elektriciteit was in 2024 349 gram CO₂ per kilowattuur nodig, voor Franse (bovenal uit kerncentrales) maar 19. Een Franse Tesla is dus achttienmaal zo duurzaam als een Duitse. De extra stroom voor die van ons komt bovenal uit gascentrales, rekende energiedeskundige Martien Visser eens voor, dus zit een vaderlandse stekerauto tussen een schone Fransman en een vieze Duitser in.

En dan nu de waslijst van nadelen, veroorzaakt door de Achilleshiel van de elektrische auto: de batterij. Die maakt de auto 10.000 tot 20.000 euro duurder, is zwaar (door bandslijtage komt een kwart meer fijnstof in de lucht) en doet het slecht als het koud is. Er zit weinig pit in: 1 kilo fossiele brandstof bevat evenveel energie als 60 kilo batterij. 'Elektrische mobiliteit op batterijen is een fysisch inferieur concept,' schreef Maarten van Andel (chemicus, net als ik) op *Wynia's Week*. 'Batterijen zitten vol met zeldzame, giftige chemicaliën en veroorzaken voor en na gebruik enorme milieuschade.'

In 2022 toonde het *NOS Journaal* een reportage, gemaakt door correspondent Mustafa Marghadi, van hoe het Indonesische eiland Sulawesi wordt vernietigd voor het nikkel in de batterijen. Er is een half miljoen hectare regenwoud gekapt voor een immense nikkelmijn, die vervuild en warm afvalwater loost waardoor de visvangst is ingestort.

Onlangs deed Bram Vermeulen iets dergelijks in Nieuw-Caledonië – een Franse kolonie ten oosten van Australië – en berichtte daarover voor de VPRO-televisie en *de Volkskrant*. De kop in de krant was ondubbelzinnig. 'Groene revolutie? In Nieuw-Caledonië kleurt de aarde rood door de nikkelwinning.'

Een milieuvrijheidsactivist: 'Koop geen elektrische auto. De groene revolutie is misschien een goede zaak als je alleen maar naar het eindresultaat kijkt, namelijk minder uitstoot dan fossiele brandstoffen. Maar deze industrie vernietigt complete bergen en de biodiversiteit. We zullen onze eilanden verliezen en wij blijven achter met de gaten in onze bergen.' De natuurschade en milieuvervuiling ging zelfs een ingenieur van het mijnbedrijf te ver. 'Elektrisch rijden? Nee, ik ben niet overtuigd. Als je echt het milieu wilt sparen, kun je beter gaan lopen.'

Wat voor Sulawesi en Nieuw-Caledonië geldt, gaat ook op voor de Atacama-woestijn in Chili. Het landschap aldaar wordt verpest om ons minder afhankelijk te maken van fossiele brandstoffen. De behoefte aan speciale mineralen voor de energietransitie (niet alleen voor de elektrische auto, ook voor magneten in de windmolens en voor zonnecellen) is zo enorm, dat bedrijven zelfs plannen aan het opstellen zijn om de oceaanbodem te ontginnen. De oceaanbodem!

Maar hoera, onze rijke steden zijn emissievrij. Onze lucht (die trouwens al hartstikke schoon was) wordt nog iets schoner. Betaald met de vernietiging van natuur en milieu in arme gebieden als Sulawesi, Nieuw-Caledonië en de Atacama-woestijn. Het is neokolonialisme. En Hollandse hypocrisie.

Nieuw-Caledonië en Sulawesi verziekt voor onze schone lucht